

A SZAKTERÜLETI ISMERETEKET SZÁMONKÉRŐ SZAKMAI ZÁRÓSZIGORLAT TÉTELEI

**Újabb tanári szakképzettség megszerzésére irányuló közgazdásztanár MA
[4 félév, 100+20 kredit]**

A tanulmányaikat 2023 szeptemberében, illetve utána kezdő hallgatók számára

1. Határelemzés és optimalizálás a mikroökonómiában

A határelemzés megjelenése a hasznosság, a termelés, a költségek, a bevétel és a profit kapcsán. A határelemzés szerepe a mikroökonómiai optimalizálásban (az összefüggések közgazdasági értelmezése a fogyasztói kosár, a ráfordítás-összetétel és a profit kapcsán, valamint a tökéletesen versenyző erőforráspiacokra jellemző rövidtávú inputfelhasználás esetén).

2. A vállalat és a termelői magatartás

Egy- és kétváltozós termelési függvények. A termelés költség- és profitkategóriái. A profitmaximalizálás kritériumai. A tökéletesen versenyző és a monopolpiac összehasonlítása (a piacok jellemzői, teljes bevétel és határbevétel függvények, költségfüggvények, profitmaximalizálási alapesetek)! Hasonlítsa össze és értékelje a két piacformát jóléti szempontból (fogyasztói és termelői többlet, holtteher-veszteség)!

3. A kereslet rugalmassága

Az árupiaci kereslet rugalmasságának definiálása, tipizálása. Az ár-, keresztár- és jövedelemrugalmasság sajátosságai, az árrugalmasságra ható tényezők, a jövedelemrugalmasság és a kereszt-árrugalmasság előjeléből levonható következtetések. Az árrugalmasság és az árbevétel kapcsolata, az árrugalmasság szerepe a monopolvállalat ármeghatározó szerepe kapcsán.

4. A nemzetgazdasági teljesítmény mérése

Az SNA rendszer mutatói, azok tartalma és a közöttük lévő összefüggések. A gazdasági növekedés mérése, aktuális nagysága. A nemzetgazdasági teljesítmények statisztikai számbavételének problémái, a GDP kritikája és hiányosságai, illetve az új típusú (környezeti, fenntarthatósági és jóléti) mutatók (NEW, ISEW, GPI, HDI, ÖL). A GDP megjelenése a tanult makroökonómiai modellekben.

5. Infláció

Az infláció fogalma, típusai, okai, mérése. A keresleti és a költséginfláció sajátosságai, néhány kiváltó tényezője, a pénzkínálat szabályozásának antiinflációs hatása.

6. A makrogazdaság munkapiaca

Az össznépesség felosztása munkapiaci szempontból. A makrogazdaság munkapiacának jellegzetességei, munkakereslet, munkakínálat, a munkapiaci Marshall-kereszt ábrázolása és értelmezése, a foglalkoztatási függvény. A munkapiac és a makrogazdasági kínálat főbb elméleti összefüggései. A munkanélküliség mérése, típusai, kezelése, aktuális alakulása hazánkban.

7. Statisztikai módszerek a közgazdasági elemzésekben

A statisztikai munka főbb szakaszai, az adatgyűjtés és adatrendszerezés formái, a sokaság és minta jellemzői: mintavételi technikák, a reprezentativitás. A leíró statisztikai módszerek (viszonyszámok, indexszámítás, gyakoriságok, alap eloszlásjellemzők) főbb sajátosságai és alkalmazási területei, az eredmények grafikus illusztrálásának módjai.

8. Az összefüggés és tendenciavizsgálat statisztikai módszerei

Sztochasztikus kapcsolatok elemzése: asszociáció, vegyes kapcsolat és korreláció. A mennyiségi ismérvek közötti kapcsolat matematikai jellemzése, a regresszió függvény tulajdonságai. Az idősorok elemzésének eszközei, kiemelten a dekompozíciós módszer főbb jellemzői.

9. A vállalati működés sajátosságai

A vállalati érintett (stakeholders) –elmélet lényege, a csoportok (belső, külső érintettek) jellemzése. A tulajdonos kategóriák jellemzői, céljai és kapcsolatrendszere (természetes személyek, intézményi befektetők). A képviselési problémakör lényeges vonásai, a corporate governance fogalma, feladatai, az angolszász és német gyakorlat összehasonlítása.

10. Emberi erőforrás gazdálkodás, felnőttképzés

Az emberi erőforrás gazdálkodás (HRM) fogalma, periodizálása, főbb tevékenységei (munkakörkialakítás, munkakörelemzés, munkakörértékelés, munkaerőbeszerzés, javadalmazás, teljesítményértékelés). Az életen át tartó tanulás (LLL) fogalma, lényege, a formális, non-formális és informális tanulás főbb jellemzői, az EU 2018-as referenciakeret szerint a nyolc kulcskompetencia ismérvei, a vállalati képzések leggyakoribb formái a képzési piramis alapján.

11. Módszerek a projekttervezésben, kockázat a projektmenedzsmentben

A projekt fogalmának meghatározása, a "jó és kiváló projekt" ismérveivel való jellemzése, a probléma-fa-célfa, valamint a logikai keretmátrix készítési és elemzési módszertanának bemutatása a projekttervezéssel összefüggésben. A kockázat fogalmának, összetevőinek, lehetséges típusainak, csökkentési és kezelési lehetőségeinek bemutatása a projektekkel összefüggésben, a projekt stakeholder és kompetencia-mátrix elemzések céljának, módszertanának rövid jellemzése a projektkockázatokkal is összefüggésben.

12. A számviteli rendszer működése

A számvitel célja, tárgya, funkciója, a számviteli rendszer működését meghatározó szabályok. A számviteli beszámolórendszer, készítésük feltételei, részei, azok tartalma, a számviteli törvényben alkalmazott időszakok, időpontok, a beszámoló könyvvizsgálatának és nyilvánosságra hozatalának bemutatása. A vagyon megjelenítése, csoportosítása a számviteli beszámolóban, az eredménykimutatás szerepe, tartalma.

13. Pénzügyi eszközök (értékpapírok) értékelése

A kötvények jellegzetességei, az árfolyam meghatározása, a kötvényárfolyamra ható tényezők. A kötvények hozammutatói, kamatlábérzékenysége, a volatilitás mérése. Az állampapírok -államkötvények- kötvények jellegzetességei (árfolyamjegyzés, EHM értelmezése). A részvények jellegzetességei, az árfolyam meghatározása. A részvények értékeléshez használatos mutatók. A befektetési alapok, befektetési jegyek jellegzetességei (a befektetési alapok, mint portfóliók). A portfólióképzés célja. Az értékpapírportfóliók -részvényportfóliók- kockázatát meghatározó tényezők. Az elvárt hozam és a piaci kockázat kapcsolata (CAPM).

14. Reáleszközök, beruházások értékelése

A beruházás értelmezése, céljai. A beruházásértékelés és az értékpapírértékelés eltérései: a beruházások pénzáramai. Beruházási döntési szituációk, és a döntésekhez alkalmazható mutatók (a dinamikus mutatók kapcsolata és szerepük speciális döntési szituációkban). Az NPV előnyei és hátrányai: hagyományos beruházásértékelés vs. reálopció értékelés. A reálopció jellemzői (a reálopció és a pénzügyi opció eltérései).

15. Befektetés értelmezése (megtakarítás - befektetés - beruházás)

A befektetések főbb fajtái, rendszerezésük, rövid jellemzésük. A befektetési környezet ügyfélköre, főbb szerepük (kiemelten: a háztartások megtakarításának makrogazdasági szerepe, a megtakarítási ráták értelmezése). Befektetési szempontok. A háztartások -mint befektetők és hitelfelvevők- kockázatai és a mérséklés lehetőségei (EBKM, THM, JTM, HFM, OBA, BEVA értelmezése).

16. Adózás

Az adó, az illeték és a járulék fogalma, illetve összehasonlítása a lehetséges ellenszolgáltatás szerint. Az adókötelezettség főbb fajtái. Az általános forgalmi adó, mint hozzáadott-érték adó jellemzése, adó- illetve az adóalap-kedvezmények a személyi jövedelemadózásnál. A számla- és nyugtaadási kötelezettség jellemzői. A helyi adók típusai.

17. Bankrendszer, pénzteremtés

A pénz fogalma, funkciói. A bankrendszer felépítése, aktív, passzív és semleges bankműveletek. A Magyar Nemzeti Bank, illetve a kereskedelmi bankok pénzteremtési mechanizmusa, a pénzmultiplikátor. A pénzkínálat szabályozásának jegybanki eszközei.

18. Marketing

A marketing mix elemei a termékek (4P) és a szolgáltatások (7P) esetében. A vásárlói döntések típusai, a döntéshozatal sajátosságai. A piacszegmentálás folyamatának bemutatása. A termékpolitika, az árpolitika, a disztribúciós politika és a kommunikációs politika főbb kérdéseinek átfogó bemutatása. A kommunikációs mix elemei, az egyes elemek fő funkciója, a reklámkészítés folyamatának bemutatása.

19. A vállalati működés jogi keretei

Az egyéni és társas vállalkozások sajátosságai: alapítás, a tagok felelőssége, szükséges jegyzett tőke, alapításhoz szükséges okirat, legfőbb szerv. A vállalatok típusai üzleti tapasztalat és vállalkozói készség szerint. A kkv-minősítés szabályai.

20. Értékteremtő folyamatok a vállalati működésben

Az értéklánc-elmélet, az értékláncok helye az ellátási láncban. Az értéklánc elemei, a termelési és logisztikai tervezés hosszú, közép és rövid távú döntései, feladatai. A vállalatvezetési filozófiák és a minőségbiztosítás megjelenése az értékteremtésben.